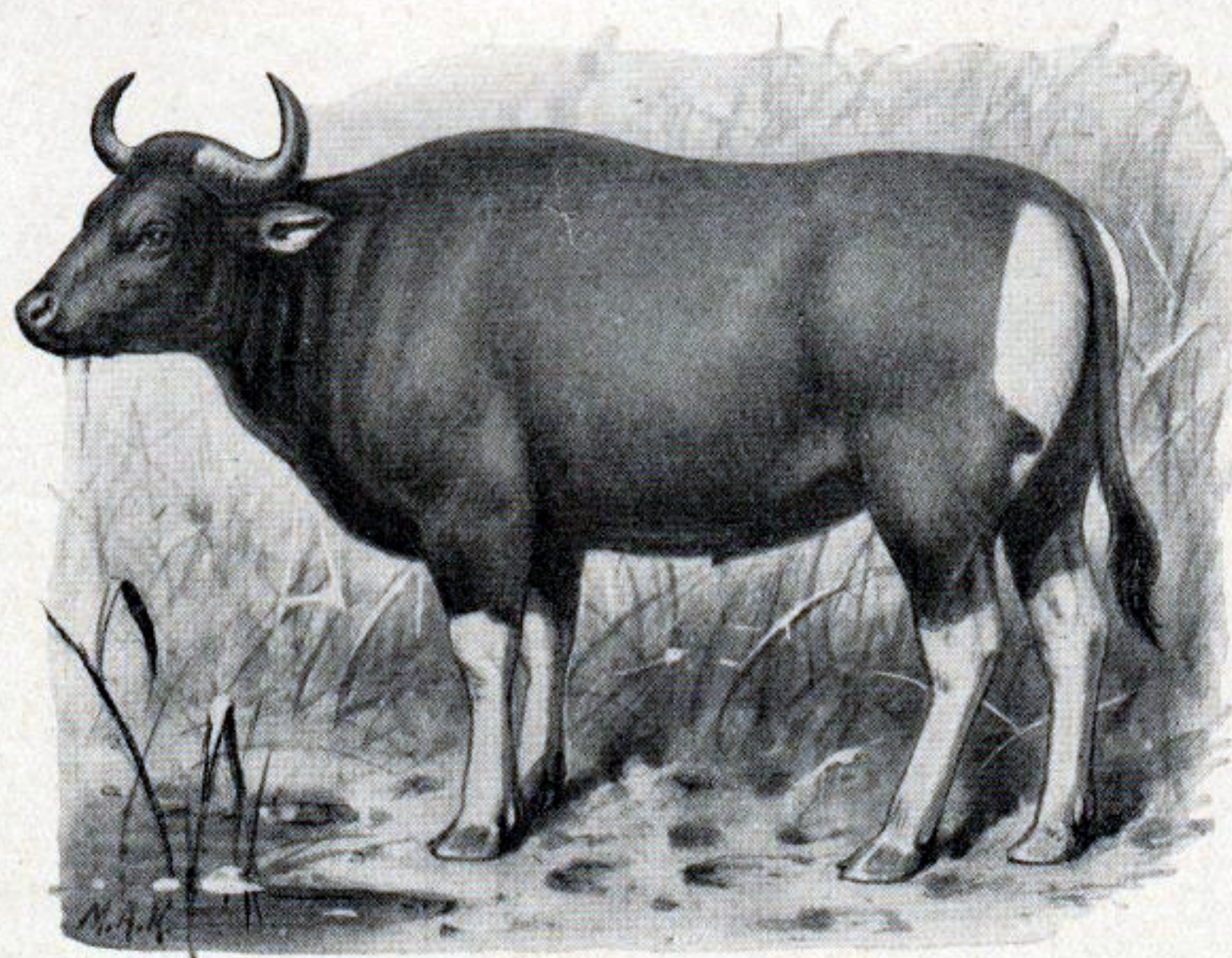
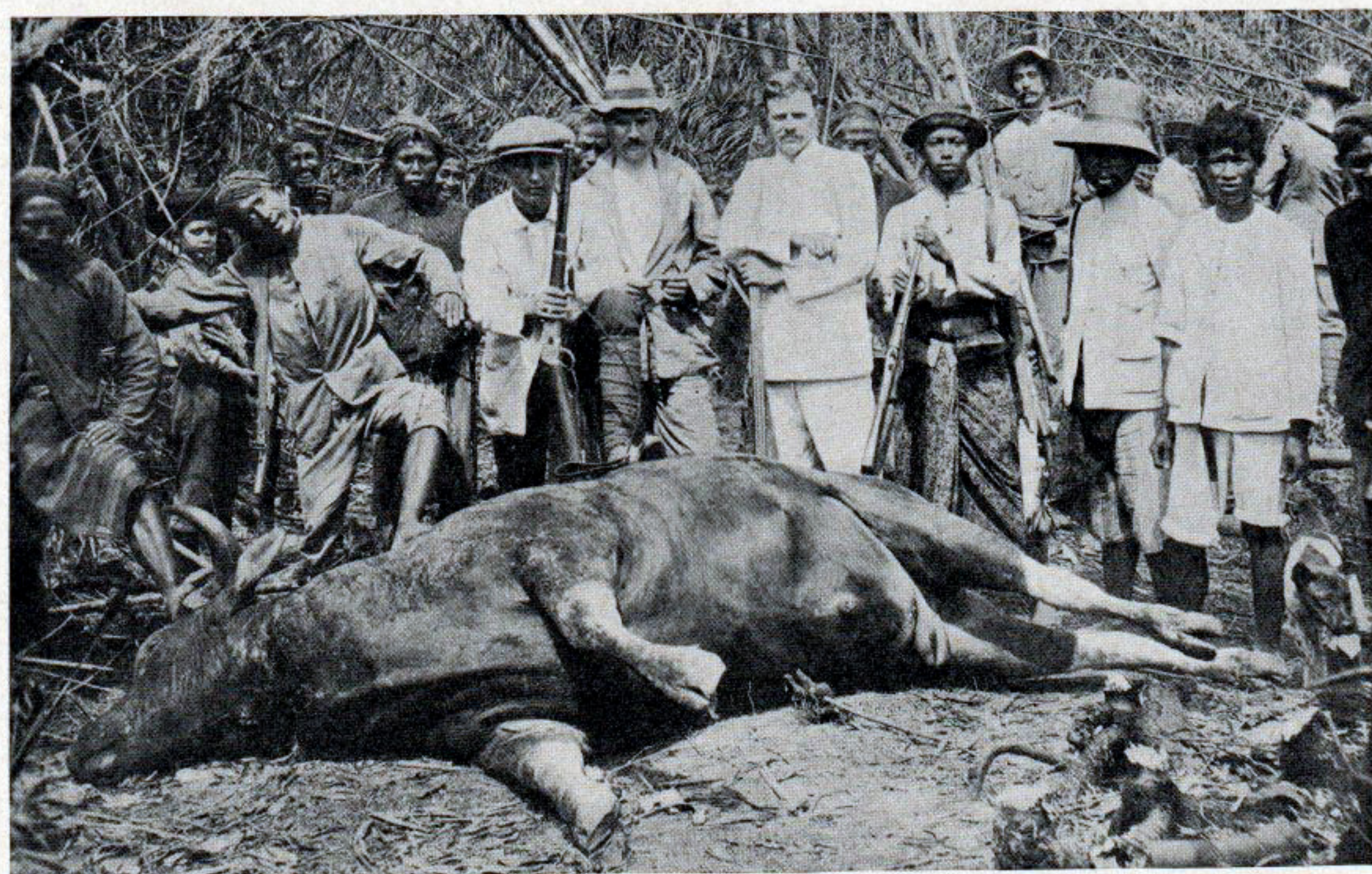

274. BANTÈNG.
274. SEÉKOR BANTÉNG.

275. BANTÈNG, GEVANGEN IN DE BOSSCHEN VAN TJILATJAP.
275. BANTÉNG MATI DITÉMBAK DALAM HOETAN DI TJILATJAP.

274/275. De beide trek-, slacht- en melkdieren in Ned. Indië zijn de buffel of karbouw, en het rund. De buffel leeft in het wild alleen in Azië en is in Ned. Indië als huisdier ingevoerd. Wij kennen den buffel reeds als trekdier van no. 263 en 264 en straks bij 294 en 296. Hij is sterker dan het rund en om zware vrachten tegen steile hellingen te trekken onmisbaar. Het rund is echter vlugger, is gemakkelijker voort te fokken en kan ook op het heetst van den dag werken. Het Javaansche rund stamt af van het wilde rund, dat nog leeft op Borneo en Java, op Malaka en in Indo-China. Het mannetje heet *bantèng*, het wijfje in 't Javaansch *sapi alas*.

274/275. Kerbau dan lemboe itoe ditanah Hindia mendjadi binatang penarik, dibantai dan diperah soesoena. Kerbau djalang hanjalah ditanah Asia jang masih ada, di Hindia soedah ditenakkan orang semoeanja. Lemboe ditanah kita ini asalnja dari lemboe hoetan, jang masih ada di Djawa, Bornéo, Malaka dan Indo-Tjina. Lemboe hoetan jang djantan diseboet *banténg*.

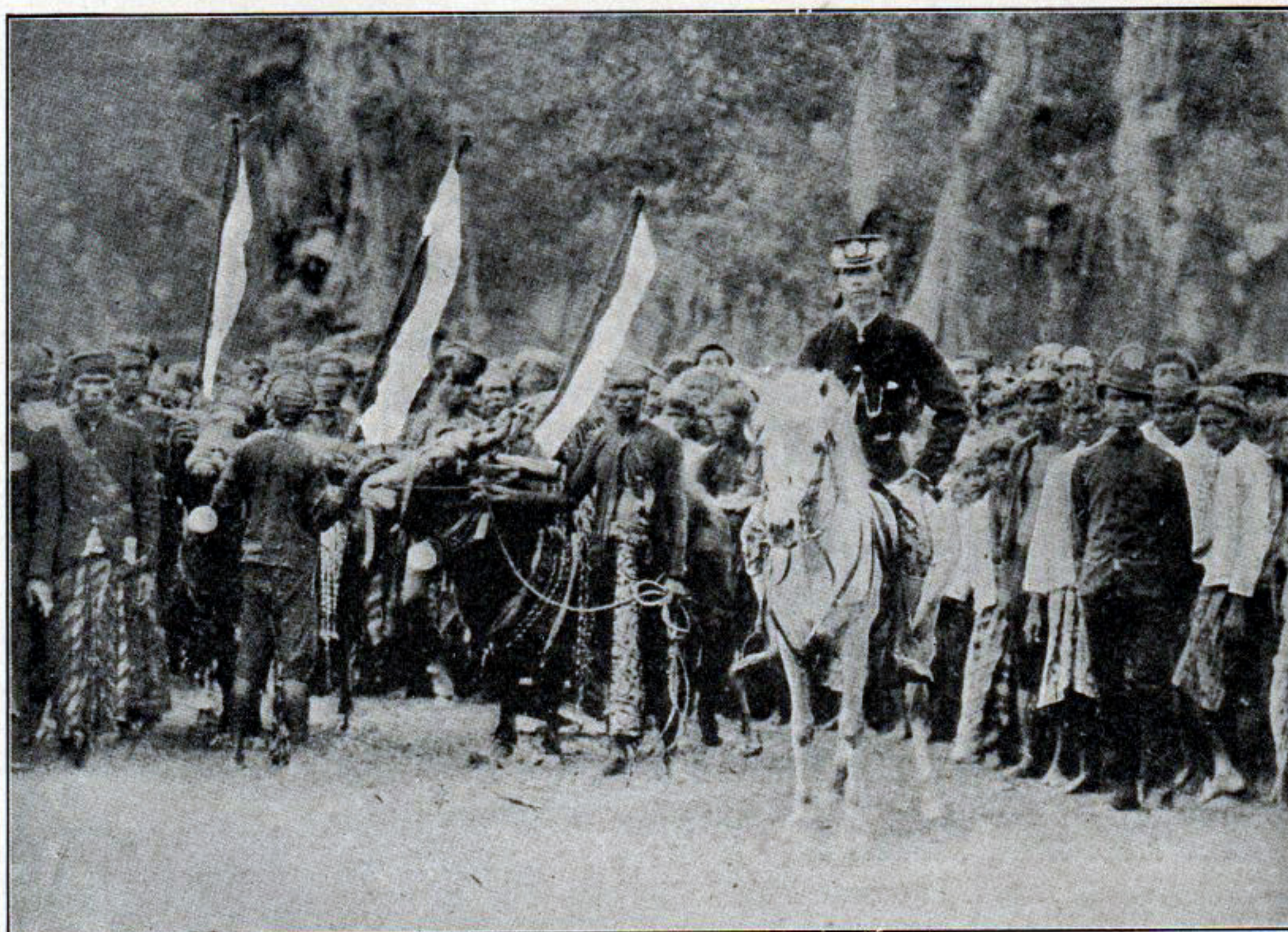

276. CEREMONIEEL PLOEGEN OP BALI.

Het rund van Bali lijkt nog geheel op zijn stamouders; het heeft nog de groote ronde witte vlek aan het achterlijf, zooals de foto laat zien, en de vier beneden de knie witte pooten. De oorzaak daarvan is dat op Bali tamme koeien nog telkens met wilde bantengs werden gekruist. Op Bali is de veeteelt in even hooge eere als de landbouw. Zoo ontstond de jaarlijksche plechtigheid van het ceremonieele ploegen, waarbij de vorst vroeger het eerste span runderen mende.

276. MEMBADJAK DENGAN OEPATJARA DI BALI.

Lemboe di Bali seroepe dengan lemboe hoetan, belakang toeboehnja, dan keempat kahinja dibawah loetoet poetih roepanja. Memang kadang² lemboe Bali itoe diadoe dengan banteng. Menternakkan lemboe oléh orang Bali dioesahkan sekali, sama djoega dengan bersawah. Setahoen sekali diadakan oepatjara moelai membadjak sawah; dahoeloe pada waktoe itoe radia jang moela² memegang badjak.

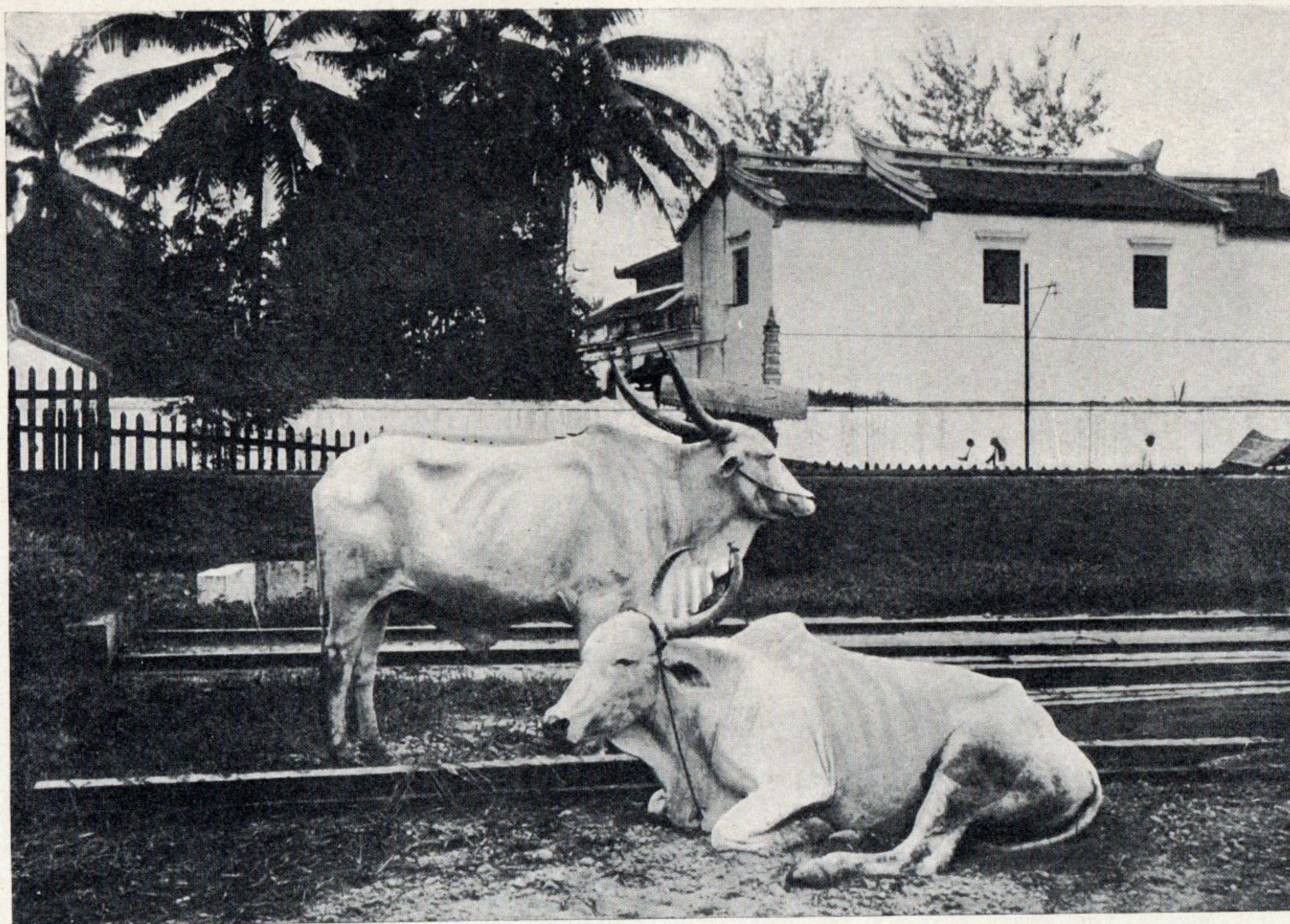
277. KERAPAN OP MADOERA. VÓÓR DEN WEDREN.
277. KERAPAN DI MADOERA; SEBELOEM LEMBOE ADOEAN DILEPASKAN BERLOEMBA.

278. KERAPAN OP MADOERA. EEN VERSIERDE RENSTIER.
278. KERAPAN DI MADOERA; LEMBOE DJANTAN JANG DIHIASI.

277/278 Naast de Baliërs zijn de Madoereezen de echte runderfokkers. Karbouwen komen op deze eilanden zeer weinig voor. De Madoereezen organiseeren jaarlijks op een aantal plaatsen wedstrijden, *kerapan's*, waaraan zij hartstochtelijk zijn gehecht. Opzettelijk en alleen voor dat doel gehouden stierenspannen worden gespannen voor een soort slede, waarop de bestuurder staat. Over een natte sawah worden de dieren in vliegende vaart en in een kaarsrechte lijn gedreven tusschen twee staken door naar het einddoel.

277/278. Orang Madoera keras oesahanja menternakkan lemboe. Kerbau tidak berapa disoekainja. Pada beberapa tempat tiap² tahoen diadakan perloembaan lemboe, jang diseboet „kerapan”, dan mendjadi kesoeakaan besar bagi pendoedoek Madoera. Ada lemboe, jang dipelihara baik² oentoek kerapan itoe, dipasang menarik sebangsa sikat sawah, jang tiada bergigi, dinaiki seorang; ada doea tiga pasang diadoe berloemba.

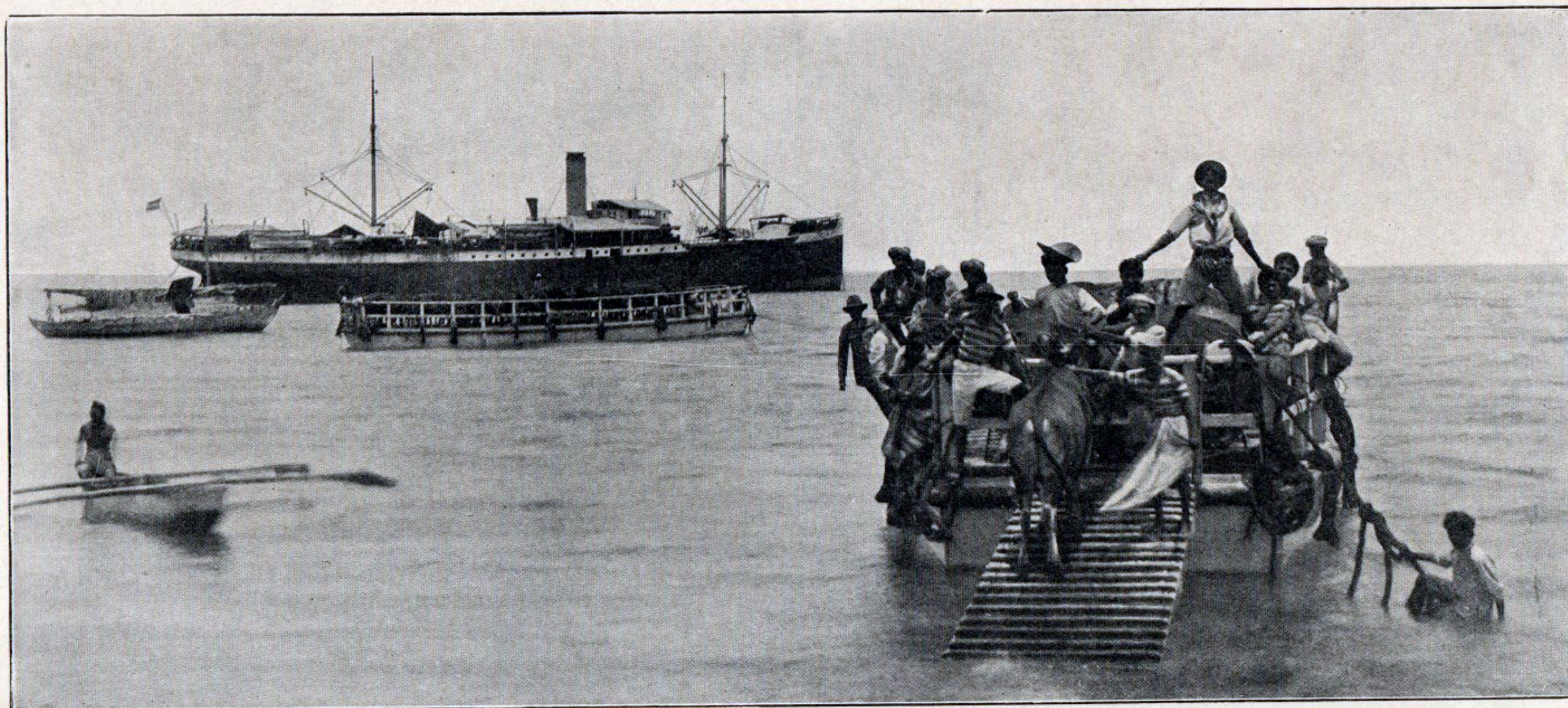

279. BENGALISCHE RUNDEREN.

Op Java zijn de runderen veel gekruist met Bengaalsche runderen, kenbaar aan den eigenaardigen hoornstand, de vetbult achter den nek en den grooten kossem. Het Gouvernement neemt nu nog velerlei maatregelen om den vee-stapel te verbeteren en besmettelijke veeziekten te voorkomen. Op Sumatra, Celebes, West-Java zijn bij landbouw en transport meer karbouwen dan runderen in gebruik; op Midden-Java zijn de aantallen ongeveer gelijk; op Oost-Java zijn de runderen ver of zeer ver in de meerderheid.

279. LEMBOE (SAPI) BENGALA.

Di Djawa banjaklah lemboe jang didjodohkan dengan lemboe Benggala, njata kelihatan pada bangoen tandoeknja, bongkolnja dan gelambirnja. Goebnemén telah mengadakan peratoeran bermatjam-matjam, akan memperbaiki ternak dan mentjegah penjakit binatang. Di Selébés, Soematera dan Djawa-barat kerbau lebih banjak dipergoenakan akan penarik gerobak dan tenggala; di Djawa-tengah kerbau dan lemboe sama banjak dipergoenakan, tetapi di Djawa-timoer lemboelah jang terbanjak akan penarik.

280. VEEUITVOER VAN BALI.

De zeer belangrijke runderteelt der Madoerezen en Baliërs heeft een belangrijken uitvoer van slachtvee ten gevolge. Bijna geheel het overige Indië wordt door Madoera, Besoeki en Bali van slachtvee voorzien. Bali voert bovendien veel varkens uit (hoofdzakelijk naar Singapore). Het melkerijbedrijf beteekent in Indië weinig.

280. PEMBAWAAN LEMBOE KELOEAR BALI.

Beberapa ekor lemboe dari Madoera dan dari Bali dibawa kenegeri lain akan dipotong. Daging sapi yang didjoeal diseleroeh Hindia ini, kebanyakan daging sapi Madoera, Besoeki dan Bali. Bali banyak mengeloearkan babi, kabanjakan ke Singapoera. Tempat pemerahan soesoe di Hindia tiada banyak.